

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. , po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4 lutego 2022 r. , odmówił A. C. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawcy odmówiono przyznania emerytury na podstawie art.4 ustawy o emeryturach pomostowych , ponieważ nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego co najmniej 15 lat , przed dniem 1 stycznia 1999 r. nie wykonywał prac w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze , w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art.33 ustawy emerytalnej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy okresy zatrudnienia od 1 maja 2008 r. do 22 grudnia 2010 r. oraz od 17 grudnia 2012 r. do 31 grudnia 2020 r. (z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich) tj. 10 lat , 4 miesiące i 19 dni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał ,że do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 7 grudnia 1983 r. do 30 kwietnia 2008 r. z uwagi na wskazanie stanowiska pracy według wykazu B , działu II , poz. 1 , pkt 5 zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31 marca 1988 r. podczas , gdy w świadectwie pracy pracodawca wskazał charakter pracy według wykazu A , działu X , pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał ,że w okresie od 23 grudnia 2010 r. do 31 stycznia 2012 r. oraz od 1 stycznia 2021 r. do 4 stycznia 2021 r. A. C. nie został zgłoszony w ZUS jako pracownik zatrudniony szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił ,że wnioskodawcy uwzględniono staż sumaryczny w wymiarze 40 lat , 9 miesięcy i 3 dni.

/ decyzja k.9 – 9 odwrót plik I akt ZUS/

W dniu 23 marca 2022 r. A. C., działając za pośrednictwem pełnomocnika, zaskarżył powyższą decyzję w całości oraz wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej. W treści odwołania wskazano ,że A. C. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 7 grudnia 1983 r. do 31 stycznia 2012 r. tj. pracę na stanowisku elektromontera i elektromontera – pomocnika maszynisty w przedsiębiorstwie Chłodnia (...) S.A.

/odwołanie k.3 – 4 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie ,pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.20 – 21/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. C. urodził się (...)

/okoliczności bezsporne/

W dniu 4 lutego 2022 r. A. C. złożył wniosek o emeryturę pomostową , po którego rozpatrzeniu Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję.

/wniosek k.1 – 4 plik I akt ZUS , decyzja k.9 – 9 odwrót plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zmienił zaskarżoną decyzję w ten tylko sposób ,że określił staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych na 11 lat , 3 miesiące i 23 dni. Zaliczono okresy: od 1 maja 2008 r. do 22 grudnia 2010 r. , od 17 grudnia 2012 r. do 4 stycznia 2021 r. oraz od 8 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.(z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich). Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił ,że wnioskodawcy uwzględniono staż sumaryczny w wymiarze 40 lat , 9 miesięcy i 3 dni.

/decyzja k.21 – 21 odwrót plik I akt ZUS/

A. C. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. (Chłodnia (...) S.A.) w okresie od dnia 7 grudnia 1983 roku do dnia 31 stycznia 2012 roku w pełnym wymiarze godzin.

Z wystawionego przez Chłodnia (...) S.A. świadectwa pracy w warunkach szczególnych z dnia 31 stycznia 2012 roku wynika, że A. C. w w/w okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zaliczone do prac w szczególnych warunkach, w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0 stopni C.

Wykaz A Dział X pkt 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku

na stanowisku:

- od dnia 7 grudnia 1983 roku do dnia 30 kwietnia 2008 roku – elektromonter – wykaz B Dział II poz. 1 pkt 5,

wykazu stanowiącego Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane SA prace w szczególnych warunkach (Dz. Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa Leśnictwa i (...) Żywnościowej nr 2 poz. 4 1988r.)

- od dnia 1 maja 2008 roku do dnia 31 stycznia 2012 roku – elektromonter – pomocnik maszynisty,

Praca na tym stanowisku została zaliczona do prac o szczególnym charakterze - załącznik nr 2 poz. 13 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. nr 237 poz. 1656)

/świadectwo pracy w warunkach szczególnych k. 7 plik III akt ZUS/

W spornym okresie, wnioskodawca zajmował się usuwaniem usterek - awarii elektrycznych maszyn znajdujących się na hali produkcyjnej - chłodni , gdzie wytwarzano produkty kulinarne m.in. pyzy , placki ziemniaczane. Do wykonywanych, przez wnioskodawcę , obowiązków należało: naprawianie maszyn znajdujących się w ruchu , utrzymywanie ich w należytych stanie , czy też dbanie o stan instalacji elektrycznych. W pomieszczeniach chłodni (tj. zamrażarce oraz sortowni) panowała temperatura poniżej 0 stopni. Powierzone obowiązki, w chłodni, wnioskodawca wykonywał przez 4 – 5 godzin dziennie. Na hali produkcyjnej panowała temperatura ok. 10-15 stypni, choć na powierzchni podłogi zbierała się woda. Od 1993 r., wnioskodawca pracował na stanowisku elektromontera zmianowego na wydziale mechaniczno – energetycznym , gdzie zajmował się remontami maszyn , silników , czy też pomp. W wydziale tym panowała temperatura dodatnia , przy czym wnioskodawca miał styczność z amoniakiem , który był wykorzystywany w procesie chłodzenia. Wnioskodawca był narażony na pracę w hałasie. Wnioskodawca był wyposażony w stosowną odzież ochronną(ocieplane spodnie ochronne, ocieplane rękawiczki, ocieplane obuwie robocze, czapki) oraz otrzymywał posiłki regeneracyjne.

/zeznania świadków: K. F. min.00:29:16 – 00:45:41 , D. S. min.00:45:41 – 00:54:04 , P. P. min.01:01:57 rozprawy z dnia 19 września 2022 r. , płyta CD k.54 oraz zeznania wnioskodawcy min.00:03:01 – 00:24:48 rozprawy z dnia 11 stycznia 2022 r. , płyta CD k.83 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:04:05 – 00:27:12 rozprawy z dnia 19 września 2022 r. , płyta CD k.54/

Powyższy stan faktyczny tutejszy Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, zawartych w aktach organu rentowego, jak i aktach sprawy oraz na podstawie zeznań wnioskodawcy i powołanych w sprawie świadków. W ocenie sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 355 kpc Sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

W rozpoznawanej sprawie, organ rentowy wydał w dniu 12 kwietnia 2022 r. decyzję na mocy której zmienił zaskarżoną decyzję w ten tylko sposób ,że określił staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych na 11 lat , 3 miesiące i 23 dni , co było korzystniejsze dla wnioskodawcy w stosunku do stażu pracy w warunkach szczególnych określonego w treści zaskarżonej decyzji.

Tak więc rozstrzygnięcie, w tym zakresie, odwołania od zaskarżonej decyzji, było zbędne.

Mając powyższe na uwadze ,Sąd Okręgowy, na podstawie art. 355 k.p.c., postępowanie w tym zakresie umorzył , o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 164), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku, poz. 504), ubezpieczonym, urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 punkt 1. Za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dz. U. z 1983 roku nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz A wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 grudnia 1997 roku II UKN 417/97; 15 listopada 2000 roku II UKN 39/00). Okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy (§ 2 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku, III UZP 6/84).

Dodać w tym miejscu należy, iż z wykładni art. 4 ustawy z 2008 roku o emeryturach pomostowych wynika obowiązek zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku. Artykuł ten zawiera dodatkowe warunki, aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz po dniu 31 grudnia 2008 roku, jednak nie zakreśla ram czasowych odnośnie do stażu 15 lat pracy w tych warunkach. Ten okres 15 lat może więc dotyczyć całego okresu ubezpieczenia, jednak co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008 roku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013 roku, I UK 448/12, LEX Nr 1396383).

W przypadku gdy ubezpieczony kontuuje zatrudnienie po 31 grudnia 2008 roku w warunkach szczególnych praca w warunkach szczególnych przypadająca przed dniem 1 stycznia 1999 roku może być pracą szczególną w rozumieniu przepisu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS lub art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, zaś prace wykonywane po dniu 31 grudnia 2008 roku muszą być pracami szczególnymi w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wnioskodawca spełnił przesłanki z art. 4 pkt 1, 3, 4, 6 ustawy, gdyż urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową ukończył 60 lat, legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat. Bezsprzeczne jest, również, że wnioskodawca po 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Spornym pozostało, zatem, legitymowanie się przez wnioskodawcę stażem pracy w szczególnym charakterze wynoszącym 15 lat w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS lub art 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych wykonywanym przed 1 stycznia 1999 r. Do okresu uprawniającego do emerytury pomostowej wlicza się, zatem, okresy pracy w szczególnych warunkach oraz w szczególnym charakterze, o których mowa w art. 32 ust. 2 i 3 oraz art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również okresy takiej pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Do pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ustawodawca zalicza w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale X (w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) , poz.7 prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C. Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. U. , w dyspozycji cytowanego przepisu , uwypuklił wymaganą przesłankę _ - prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o **temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C**.

Przeprowadzone, w niniejszej sprawie, postępowanie dowodowe, wykazało jednoznacznie , że, jakkolwiek w spornym okresie, wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze, polegające na naprawianiu maszyn, znajdujących się w

ruchu , utrzymaniu ich w należytym stanie , czy też na dbaniu o stan instalacji elektrycznych oraz zajmował się remontami maszyn i silników i wykonywał je w trudnych warunkach (wnioskodawca miał styczność z amoniakiem , który był wykorzystywany w procesie chłodzenia oraz był narażony na pracę w hałasie) , to jednak prac w pomieszczeniach , gdzie panowała temperatura poniżej 0 stopni , **nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy** (na chłodni wnioskodawca pracował przez 4 – 5 godzin dziennie). Praca w szczególnych warunkach, to, bowiem, praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach, pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest, natomiast, dopuszczalne uwzględnianie, przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, także , nie potwierdziło , aby wnioskodawca, przez objęty zaskarżoną decyzją, okres - wykonywał prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego czyli czynności wskazane przez ustawodawcę , w załączniku nr 2 punkt 13, do Ustawy o emeryturach pomostowych . Prawdą jest , ze w pomieszczeniach, w których pracował wnioskodawca , unosił się zapach amoniaku , i wnioskodawca miał z nim styczność, ale , z uwag na rodzaj wykonywanych czynności zawodowych , co zeznali świadkowie i sam wnioskodawca , nie - wykonywał czynności przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego

Reasumując, ubezpieczony nie spełnia, łącznie, wszystkich przesłanek, niezbędnych do uzyskania prawa do emerytury pomostowej wymienionych w art.4 ustawy emeryturach pomostowych i Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałej części , o czym orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku. Przesłanki, wskazane w art. 4 cyt. Ustawy muszą być spełnione kumulatywnie; brak , choćby jednej z nich , wyłącza przyznanie prawa do świadczenia.

S.B.